

ganske slutte mig til, hvad den ærede Ordfører for Mindretallet, det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) udtalte om denne Sag. Det, som hidtil er blevet Resultatet af det kirkelige Udvalgs Arbejde, opfordrer heller ikke efter min Mening just dette Ting til at være medvirkende til at gøre det muligt for denne Institution at fortsætte sin Virksomhed. Ved Finanslovens 1ste Behandling udtalte flere ærede Medlemmer af Regeringspartiet deres stærke Beklagelse af, at det gamle grundtvigske Krav om kirkelig Frihed kun havde fundet yderst ringe Tilslutning hos Udvalgets Medlemmer. Det er jo ogsaa rigtigt. Man faar uvilkaarlig det Indtryk, at det, Flertallet i Udvalget bestræber sig for at fremme, det er ikke kirkelig Frihed, men kirkelig Reaktion. Og hvis vi bevilge disse Penge, saa er det ikke utænkeligt, at Udvalgets Flertal vil opfatte dette som et Bevis for, at dette Tings Flertal er meget vel tilfreds med den Virksomhed, som Udvalget hidtil har udfoldet. Det kunde endogsaa tænkes, at Reformpartiets Stilling kunde blive opfattet som en Opfordring til at levere os flere Forslag af samme Natur som dem, vi hidtil have modtaget fra Udvalget. Der er aldeles ingen Tvivl om, at den langt overvejende Del af Befolkningen ønsker, at dette Udvalg skal indstille sin Virksomhed. Fra Venner af kirkelig Frihed og med Tilslutning fra endogsaa adskillige Præster i dette Land er der fældet en meget haard Dom over det kirkelige Udvalgs Arbejde. De Præster, jeg her tænker paa, ere saadanne, som have forstaaet Menneskelivet i Almindelighed og have Syn for de Skavanker, der klæbe ved de nuværende Samfundforhold. Jeg skal saaledes erindre om, at der for ikke længe siden i Odense har været afholdt et stort kirkeligt Møde, paa hvilket det vedtoges at nedsætte et Udvalg, som fik til Opgave at samle alle Venner af kirkelig Frihed til Kamp mod den Kirkeforfatning, som det kirkelige Udvalg har foreslaaet. Dette Udvalg, der saaledes blev nedsat, har nylig i Pressen offentliggjort et Opraab paa Grundlag af de Anskuelser, der kom til Orde paa det paagældende Møde i Odense. Jeg skal nævne de tre Mænd, som staa i Spidsen for denne Bevægelse, og som have underskrevet Opraabet. Det er saa bekendte Folk som Pastor Th. Helweg, Pastor F. Bruun og Pastor A. Højmark.

Jeg vil gerne med den højttærede Formands Samtykke tillade mig at citere Pointen i det, de Herrer have fremsat

med Hensyn til det kirkelige Udvalgs Arbejde, idet det forekommer mig, at det stiller denne Sag og det kirkelige Udvalgs Virksomhed i den rette Belysning. Det paagældende Udvalg udtaler, at „den folkekirkelige Friheds Sag har lidt et føleligt Nederlag i det kirkelige Udvalg. I Retning af Præstefrihed naaedes intet. Forslaget slaar en Streg over selv den mest moderate Form af Præstefrihed, idet alle de gamle og forældede Baand bleve bevarede, og idet det paany binder Præsterne, men giver Præstelærerne Frihed, baner det Vej for en videre Udvikling af al den Usandhed og Tvetungethed, der allerede findes i Folkekirken“. Og videre sige disse tre Mænd, at „Forslaget foreslaar en landstingsagtig, ufrindsindt Sæmmensætning af en mulig Kirkedag, der vil give det gejstlige og lærde Element den overvejende Indflydelse paa Lægfolkets Bekostning . . . Vi have lidt Nederlag, og det er dobbelt haardt, fordi vi havde knyttet Forhaabninger til adskillige af Udvalgets Medlemmer, Forventninger, hvori vi ere blevne skuffede.“ De 3 Mænd slutte Opraabet med at sige, at det Forslag, som foreligger fra Udvalgets Side, og de Forhandlinger, hvoraf vi have modtaget et stenografisk Referat, have givet dem den Overbevisning, at den Repræsentation, som her foreslaas, „vil virke forstyrrende paa det gode Forhold mellem den kristne Menighed og den danske Stat, vil blive en Hemske for Udviklingen i Frihed indenfor Folkekirken og blive et Arnested for en usund Kirkepolitik, ja, vil virke stærkt i konservativ Retning, hvad der i Forvejen er nok, der gør, i Folkekirken“.

Det forekommer mig, at disse Udtalelser fra kirkelig Side i høj Grad maa animere os i dette Ting til at forhindre, at dette Udvalg foretager sig yderligere med Hensyn til kirkelige Forhold her i Landet.

I Bemærkningerne til Finanslovforslaget henvises der til Loven, hvorefter Udvalget ikke mere kan sammentræde efter eget Initiativ, men Kultusministeren kan sammenkalde Udvalget indtil den 1. Januar 1910, medmindre der forinden er vedtaget og gennemført en Lov om Folkekirkens Forfatning. Jeg hører til dem, som anse det kirkelige Udvalgs Virksomhed for lige skadelig baade for Kirken og Samfundet, en Virksomhed, der, som allerede nævnt, tjener til Fremme af kirkelig Reaktion. Det er ikke mere kirkelig Tvang og Tyranni, vi trænge til; vi bør sikkert gaa den Vej, som er antydet fra de Mænds